

SPELARIT 1/1997

Helsingin pitäjän tanhuujat ja spelarit ry

Hei - hyvää kuluvaan polskan vuotta kaikille!

Helsingin pitäjän tanhuajat ja spelarit ry perustettiin 15 vuotta sitten tammikuun 14. päivä vuonna 1982. Toiminta on ollut alusta lähtien vilkasta. Mieleenjäävimpinä useat ulkomaanmatkat ja kotimaan tapahtumiin osallistumiset, jännittäminen tanhukatselmuksissa ja viime vuosina joka kesä useisiin kymmeniin nouseva esiintymisten määrä ulkolaisille vieraille. Lapsiryhmät muistavat varmasti osallistumisensa kesäjuhlien kenttäohjelmiin ja monet kansainväliset illanvietot sekä koti- että ulkomailla. Seuramme oma tapahtuma, Kevätpilkistys, on koennut kaikki ryhmät kerran vuodessa yhteen. Vuosien varrella olemme saaneet valtaisan määrän esiintymiskokemusta, uusia tansseja on opittu ja pelimannit ovat ylittäneet aina Suomen mestaruuteen asti. Viidessätoista vuodessa lapset ovat kasvaneet aikuisiksi. Valitettavasti vain harva on jatkanut harrastustaan ja aktiivisten aikuisten tanhuryhmätkin muuttuvat vuosi vuodelta keski-ikänsä vanhemmiksi.

Kaikkeen toimintaan tarvitaan vetäjiä ja innostajia. Seuramme perustamisesta lähtien ohjaajina sekä hallinnollisissa tehtävissä aktiivisesti toimineet perustajajäsenet Raimo Behm, Ulla ja Hilding Haaparinne, Veijo Honkanen, Sirpa Laakso, Matti Lankinen sekä Hilka Lyytikäinen ansaitsevat erityiskiitokset siitä arvokkaasta työstä, jota he ovat vuodesta toiseen jaksaneet tehdä.

Harjoitukset ovat jo täydessä käynnissä ja eteenpäin mennään vauhdilla. Uusien sikermien ja kesäjuhlien ohjelmiston oppiminen vie aikansa, joten ilmestythän harjoituksiin mahdollisimman usein ja ajallaan. Meillä kaikilla on mukavampaa, jos saamme kuviot valmiiksi ja lattialle riittävästi pareja.

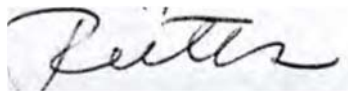
Pelimannimme uurastavat ja ahkeroivat uuden CD:n parissa. Markkinoille onkin odotettavissa tasokas kansanmusiikkilevy kevään aikana.

Belgiaan lähtijät harjoittelivat ja hikoilivat Kukonnotkossa loppiaisenä. Kii-reentuntuisilla on viikonloppuleiri Porvoossa helmikuussa. Hilkan ryhmä kokoontuu yhdessäolon, ystävien tapaamisen, kansantanssin ja pelimannimusiikin merkeissä leppoisaan keskiviikkoisin. On erittäin hyvä, että seuramme tarjoaa jäsenilleen myös tällaisen harrastusmahdollisuuden.

Myös Hakunilassa lapsiryhmien toiminta saatiin käyntiin. Myyrmäessä toiminta jatkuu entiseen malliin, olemme saaneet sinne iloisia ja innokkaita nuoria ohjaamaan pienimpien ryhmää.

Ensi kesänä tanssimme kesäkuussa Hämeenlinnassa ja heinäkuussa Nordlek-juhlassa Vaasassa, joten virkistävää ja iloista yhdessäoloa on tiedossa. Toivottavasti mahdollisimman moni päättää lähteä mukaan.

Toivon jokaiselle antoisia harjoitusiltoja, halua oppia uutta ja intoa käydä harjoituksissa sekä elämyksiä ja iloa yhteisen harrastuksemme parissa.

Härkätien Hypyt Hämeenlinnassa 6.-8.6.1997

Ensi kesän yhteinen kansantanssitapahtuma pidetään Hämeenlinnassa, jonne lähemme yhdessä bussilla perjantai-iltana. Juhlan järjestävät Hämeenlinnan Kansantanssijat/Hämeenlinnan Nuoret yhteistyössä Suomalaisen Kansantanssin Ystävien ja Kansantanssinuorten Liiton kanssa.

Perillä majoitumme koululla, joten makuupussit mukaan. Ruokailut ovat kouluilla. Ohjelmassa on harjoituksia, esiintymisiä ja illanviettoja sekä paljon yhteistä hauskaa.

Kaikilla yhteisohjelmaan osallistuvilla pitää olla kansallispuku. HUOM! Varatkaa vuokrapuku ajoissa.

Osallistuminen, majoitus ja ruokailu sekä bussikytyt tulevat maksamaan jotain. Hinnat eivät ole vielä tiedossa. Seura osallistuu kustannuksiin. Ohjaajat jakavat harjoituksissa ilmoittautumislomakkeita maaliskuun alussa. Lisätietoja saa ohjaajilta.

Toivottavasti mahdollisimman monella on mahdollisuus osallistua yhteiseen kesätapahtumaan.

Kevätpilkistys

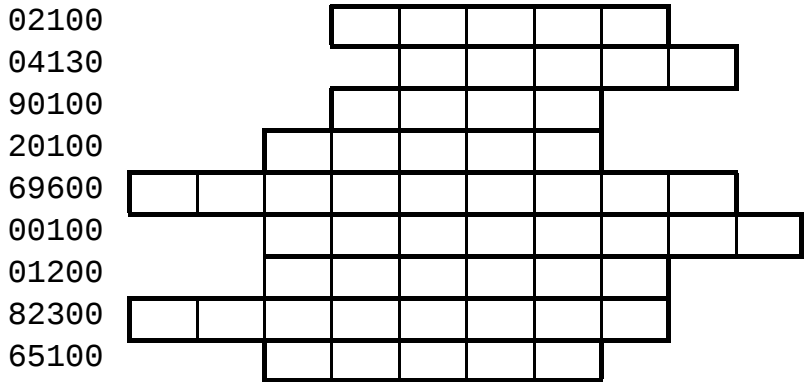
“Musiikit vaihtuvat ja kengät kuluvat, mutta ilo niistä on yhteinen.” Tulethan siis esiintymään Kilterin koululle sunnuntaina 23.3. klo 15.00.

Harjoitteluun on varattu aikaa torstaina 20.3. klo 19-21.30 ja sunnuntaina 23.3. klo 13-14.30. Ohjaajat kertovat tarkemmat harjoitusajat ryhmilleen.

Buffetti klo 14-15. Kympeillä saa kahvin ja pullan. Lapsille on mehua.

Muistathan varata kalenteristasi aikaa seuran yhteiseen Kevätpilkistykseen!

Tämä piilosanatehtävä sisältää seuramme kaikille jäsenille tärkeän tapahtuman, jonka seura järjestää joka vuosi. Tänä vuonna se on 23. maaliskuuta. Piilosana tulee pystysuoraan nuolen osoittamaan sarakkeeseen. Vihjeet ovat postinumeroita, joista osan pitäisi olla hyvin tuttuja.

A child's drawing of a boat with two people and a small cabin. The boat is represented by a series of vertical lines for the hull and a jagged line for the top. Two figures are inside: one with long hair on the left and one with a square head on the right. A small cabin is in the middle. There are two small circles above the boat and a scribbled cloud at the top.

Siiliperhe

TIEDOTUSTOIMIKUNNAN UUDET JÄSENET ESITTÄYTYVÄT

Veli-Matti Laurila:

Olen ollut tavallinen rivitanssija jo runsaat kuusi vuotta. Aloitin tanhuharrastukseni melkein tyhjästä Ullan ja Hildingin ryhmässä vuoden 90 syksyllä. Ohjaajieni hyvässä opissa pääsin riittävästi jyvälle kansantanssin salaisuuksista noin vuodessa. Oppivuotenani uhrasin aikaani harrastukselle melkein aina kun vain voin. Luin paljon kirjallisuutta ja opettelini innokkaasti askeleita ja vuoroja Tanhuvakasta ja muista lähteistä. Polkka-askeleita harjoittelin muun muassa lenkkipoluilla. Ahkeruus palkittiin ja opin niin paljon, että uskaltauduin vihdoin esiintymäänkin. Vuoden 91 kesällä olinkin innolla mukana Tanskassa, jossa vierailimme MØLLEAAENS FOLKEDANSERE - ystävyysseuramme luona ja osallistuimme NORDLEK-tapahtumaan Vejlessä. Ryhmän hyvä henki sekä mielenkiintoinen ja antoisa harrastus yhdessä tekivät minusta aktiivisen tanssijan. Ennen avioitumistani (94) tanssin myös Hilkan ryhmässä, jossa sain paljon arvokasta kokemusta. Matin, Sirpan ja Riitan ansiosta pääsin tutustumaan myös lasten ja nuorten toimintaan. Kansantanssi onkin harrastus joka tempaa mukaansa, riepottelee ja siitä on vaikea päästä enää irti. Olen kuitenkin joutunut jättämään kansantanssia hiukan vähemmälle. Minulla on vaimoni Tuulan kanssa kaksi pientä poikaa: Aleksi (2 v) ja Eerik (2 kk). Tällä hetkellä perhe on tärkein ja kansantanssi tulee vasta sitten. Asun Espoon Laakso-alueella. Toimin asiantuntijatehtävissä Espoon Sähkössä, josta minut tavoittaa numerosta 80480493 tai email: veli-matti.laurila@esoy.elisa.fi. Minulle voi lehteä koskevista asioista soittaa myös kotiin 5095971. Jäänkin odottamaan mielenkiintoisia juttujanne ja lasten piirustuksia, joita pyrimme julkaisemaan kaikkien iloksi lehdessämme.

Veli-Matti

Sanna Laakso:

Tervehdys !

Miten ihmeessä olen joutunut tähän liemeen ?!! **Joku** onnistui ujuttamaan nimeni tiedotustoimikunnan jäsenlistoille (Ammattinaisen työtä!), ja tässä sitä nyt ollaan... Ja jotain pitäisi vielä kirjoittaaakin ! No, yritetään...

Olen siis Sanna Laakso, 20 vee, täältä Pähkinärinteestä. Tällä hetkellä kertaan peruskoulun neljättä luokkaa, toimin siis kouluavustajana ja sijaisena. Tähtäimessä olisi joku päivä olla ihan oikea ope !

Tanssinut olen ahkerasti noin kymmenen vuotta Sirpan, Matin ja Riitan kovassa koulussa, kunnes sain heistä tarpeekseni ja siirryin Kiireentuntuisiin. (Sain tosin huomata, ettei heistä eroon pääse...)

Joten, jos ideoita riittää (otetaan riemulla vastaan !) ja Matin sensuuri ei kiristy, niin voipi olla, että törmäätte teksteihini myöhemminkin. Koittakaa kestää !

Aurinkoista kevättä,

toivottaa Sanna

NORDLEK 97

Nordlek on vajaan viikon mittainen pohjoismainen kansantanssi ja -musiikki festivaali, joka tänä vuonna pidetään Vaasassa 8.-13. heinäkuuta.

Ohjelmaa riittää runsaasti joka päivälle ja varsinaista pääjuhlaa vietetään lauantaina 12. päivä Kaarlenkentällä. Heti pääjuhlan jälkeen alkaa päättäjäiset, jotka kestävät aina ilta kymmeneen asti. Ohjelmistoon kuuluu paljon erilaisia retkiä Vaasassa ja sen lähiympäristössä, esim. 11.7. retki Seinäjoen tangomarkkinoille. Nordlek näkyy myös Vaasan kaupungin kaduilla erilaisten ryhmien PR-esityksinä koko viikon ajan ja arvoituksellisena Tanssipamauksena (?), joka räjähtää 9.7. "kaupungin sykkivässä sydämessä". Illanviettoja on joka ilta eri teemojen mukaisesti, mm. historiallisten tanssien ilta, nuorisoilta, yökattrilli... Festivaalin aikana on myös mahdollisuus kouluttaa itseään sekä tanssi- että soittotaitojen suhteen. Kuunneltavaa riittää myös aina nuorten kansanmusiikkikonsertista keskiyön kirkkokonserttiin.

Juhlien ajaksi voi majoittua joko hotelliin, leirintäalueelle tai koulumajoitukseen. Osallistumismaksu on 370 mk ja koulumajoitus 25 mk yöltä, aamupala maksaa 20 mk ja päivällinen 40 mk. Konserttien hinnat vaihtelevat 15-150 mk ja retket vastaavasti 35-350 mk. Sitova ilmoittautuminen ja osallistumismaksu 9.3. mennessä ohjaajille.

Tervetuloa kaikki mukaan !!!

TANSSITUPA 36:lla

Behmiläiset järjestävät tanssituvan 36:lla, Leinikkitie 36, Hiekkaharjussa lauantaina 8.3. klo 18.00. Spelarit vastaavat illan musiikista. Ohjelmassa on myös polkan opetusta.

TERVETULOA!

SPELARIT FOLKLANDIALLA

Vuosi sitten oli kaikkien aikojen ensimmäinen Folklandia-risteily. Sen suosion innoittamana Pispalan Sottiisi -yhdistys järjesti tänä vuonnakin risteilyn. Perjantaina 10.1.1997 Turun satamassa nousi Silja Europaan yli 2000 kansanmusiikin ja -tanssin ystävää. Spelareita tästä joukosta oli pari tusinaa. Meitä pelimannimestareita oli mukana koko kymmenpäinen joukkomme. Meri oli aivan tyyni, kun laiva lipui Airstolle.

Moulin Rouge on kuudennella kannella laivan perässä sijaitseva teatteri. Puolikaaren muotoisessa ja näyttämölle laskevassa katsomossa on noin 150-200 paikkaa. Siellä oli kolme konserttia.

Food Market on seitsemännen kannen ravintola laivan keulassa. Esityksiä oli nonstopina laivan lähdöstä alkaen takaisintuloon saakka aamuyön ja aamun tunteja lukuun ottamatta. Soittolavan edessä oli pieni tanssiparketti. Yötansseissa tanssittiin jokapuolella ravintolaa.

Seitsemännen kannen aula oli tanssi- ja pelimannipiha. Koko perjantai-illan ja -yön soitettiin vanhaa tanssimusiikkia ja tanssijoita riitti. Lauantaina soitto ja laulu soi aulassa koko päivän. Esiintyjät vaihtuivat 15 minuutin välein.

Pubissa oli pieni esiintyjälava ja soitto soi sielläkin tauotta. Sen paikan haikka oli tupakan savu. Yökerhossa oli suuri tanssilattia. Perjantai-iltana siellä soitti Veli-Matti Järvenpää yhteineen. Joka puolella laivaa soi "puskasoitto". Oli vakiokokoonpanoja ja sattumalta kokoontuneita jamiryhmiä. Seaside kahvilassa oli Shaika Balalaika -yhtyeellä mieliinpainuva aamuyön konsertti.

Perjantai-iltana esiinnyimme Moulin Rouge -teatterissa. Kappaleet olivat Farfars Menutett, Joku polkka ja Vanha marssi Nurmijärveltä. Lauantaina soitimme aulassa. Kuulijoita oli, salamavalot välähtelivät ja videot taltioivat kuvaa ja ääntä. Tämän esityksen jälkeen pidimme oman "puskakonsertin" ostosbasaarissa. Osa ohikulkijoista seurasi koko ohjelmamme. Eräs kansanmusiikin ystävä kysyi Eevalta: "Mikä porukka tämä on?" Hän vastasi siihen ylpeänä: "Spelarit, vuoden 1996 pelimanniyhtyeiden suomenmestarit". "Sen kyllä kuulee", oli kysyjän kommentti. Lauantain toinen esitys oli Food Marketissa. Se oli basaarisoiton ohella paras esityksemme. Äänilaitteet oli säädetty oikein ja me olimme hyvässä vedossa. Yleisöä olisi voinut olla enemmän.

Vantaalta oli toinenkin pelimanniyhtye matkalla - Junnut. Ohjelman mukaan laivalla olivat myös pelimannien SM-kisoissa hopealle jääneet Koijarit. Penninvenyttäjät soittivat mm. Food Marketin yötansseissa. Miehikkälästä oli bussilastillinen esiintyjä, soittajia ja naiskuoro.

Soolotaiteilijoista tunnetuimpia oli Kimmo Pohjonen. Hänellä oli Moulin Rouge'ssa mieliinpainuva konsertti nimeltään hanurin uusi äänimaailma. Esitys perustui elektroniikan käyttöön. Ydin oli kuitenkin Kimmon taitava, rohkea ja osin akrobatiaa hipova hanurin käsittely. Se huipentui kohtaukseen, jossa taiteilija nosti piilossa olleen päänsä hitaasti hanurin takaa (missä Jallu luuraa?). Silmät pyyhkivät kujeellisesti yleisöä ja koko ajan soitto soi. Esityksessä oli lavasäteilyä.

Eipä ole pitkään aikaan tullut valvottua puoli viiteen aamulla. Jokapuolelta kuuluva musiikki oli niin vaikuttavaa (Eevaa melkein itketti), ettei tullut mieleenkään mennä nukkumaan. Sama koski melkein koko spelariporukkaa. Valvomisesta huolimatta suurin osa joukostamme oli aamupalalla ennen kymmentä. Junamatkalla takaisin Helsinkiin moni käänsi selkänojan lepoasentoon ja makseli univelkaa. Siinäähän oli mukava muistella juuri päättynyttä kelluvaa Minikaustistista.

Veijo Honkanen

15 VEE

Seuramme aikuisjäsenet viettivät 15-vuotisjuhlaa lämminhenkisissä ja iloisissa tunnelmissa Päkaksessa lauantaina 8. helmikuuta. Järjestelytoimikunta oli ahkeroinut tarjoilut ja suunnitellut illan ohjelman. Puheenjohtaja Riitta Kangas toivotti juhlakansan tervetulleeksi ja yhdessä kohotimme maljan 15-vuotiaalle seuralle. Veijo Honkanen kiitti puheessaan seuran kaikkia puheenjohtajia ja Hilikka Lyytikäinen ojensi heille kauniit kukkakimput. Suuri osa juhlijoista oli pitkään mukana olleita aktiivisia jäseniä ja muistelimmekin seuran alkutaipaleen tapahtumia ja kommelluksia. Tapahtumista kertoivat elävästi Veijo Honkanen, Heli Muikku ja Ulla Haaparinne. Loppuilta sujuikin nopeasti pelimannien tahdittamana.

Lapsiryhmien toiminta todettiin yhdeksi tärkeimmistä toimintamuodoista ja heille järjestetään oma 15-vuotistapahtuma myöhemmin.

Seuraavassa Eeva-Liisan ajatuksia ja muistoja seuran alkuajoilta.

LYHYT HISTORIIKKI HELSINGIN PITÄJÄN TANHUUJAT JA SPELARIT RY:N PERUSTAMISEN AJOILTA

Ensimmäinen uuden kansantanssi- ja musiikkiyhdistyksen perustamista koskeva keskustelu käytiin 16.12.1981 Hilikka Lyytikäisen kotona. 30.12.1981 kokoontui Honkasella 18 henkeä pohtimaan samaa asiaa. Asetettiin toimikunta miettimään sääntöjä uudelle yhdistykselle. Samalla jäsenet saivat tehtäväksi etsiä nimiehdotuksia. E-L. Honkasen mielestä oli tärkeää, että yhdistyksen nimessä olisi pelimanni-sana. Pelimannien pitäisi olla mukana toiminnassa, jolloin ei tarvitsisi palkata ulkopuolisia soittajia. Sääntötoimikunta kokoontui 3.1.1982 Raimo Behmin kotona Jäkälätiellä. Säännöt perustuivat osaksi Vantaan Kansantanssijoiden sääntöihin, Vantaan Kansantanssijoistahan Helsingin pitäjän tanhuujat ja spelarit lähti uutta tietä etsimään. Perustajajäsenillä oli selkeä näkemys tulevasta toiminnasta. Seurassa pitäisi olla mahdollisuus monen tasoiseen harrastamiseen, alkeisryhmästä huipulle. Tanhuujien ja pelimannien yhteistyö oli suunnitelmien keskeinen osa. Ohjaajilta toivottiin suurempaa pätevyyttä kuin mihin oli aiemmin saatu tyytyä.

Yhdistyksen perustava kokous pidettiin 14.1.1982 klo 19 Ulla ja Hilding Haaparinteen luona Vantaanpuistossa. Kokouksessa olivat läsnä:

- Aapo Arvaja	- Veijo Honkanen	- Hilikka Lyytikäinen
- Terttu Arvaja	- Kari Kovanen	- Jorma Pessi
- Raimo Behm	- Olavi Kujanen	- Kaarina Pessi
- Hilding Haaparinne	- Marjatta Kujanen	- Maritta Rouhiainen
- Ulla Haaparinne	- Sirpa Laakso	- Paula Sieppala
- Eeva-Liisa Honkanen	- Matti Lankinen	- Carita Vartiainen

Perustavan kokouksen puheenjohtajana toimi Raimo Behm. Hänet myös valittiin yksimielisesti uuden seuran puheenjohtajaksi.

Keskusteltiin perustettavan yhdistyksen nimestä. Tutustuttiin nimiehdotuksiin ja päätettiin äänestää kahdesta nimestä. Ne olivat:

- Helsingin pitäjän tanhuujat ja spelarit ry
- Vantaan tanhuujat ja spelarit

Äänestyksen voitti nimi Helsingin pitäjän tanhuujat ja spelarit ry. Nimen alkuosan, Helsingin pitäjän tanhuujat, keksi Raimo Behm ja loppuosan, Spelarit, Eeva-Liisa Honkanen.

Ensimmäisen johtokunnan jäseniksi valittiin Hilding Haaparinne, Veijo Honkanen (varapuheenjohtaja), Kari Kovanen, Matti Lankinen, Hilikka Lyytikäinen ja Jorma Pessi.

Sihteeriksi suostui Carita Vartiainen. Suurin osa ensimmäisen johtokunnan jäsenistä samoin kuin perustajajäsenistä on edelleen mukana toiminnassa.

Tanhuharjoitukset alkoivat tammikuussa 1982 Kivimäen koululla, Martinlaaksossa. Ryhmän koko oli aluksi 18, eli perustajajäsenet. Tästä joukosta 16 oli tanssijoita ja pelimanneja oli kaksi. Ensimmäiset ohjaajat olivat Raimo Behm sekä Ulla ja Hilding Haaparinne. Soittajia tuli lisää: Lotte Arhomaa ja Rauno Forsblom sekä myöhemmin vielä Jukka Kallio. Vierailevina pelimannitähtinä nähtiin joskus Aulis Lehtinen ja Raino Vinni. Tanhuujien määrä kasvoi myös nopeasti. Me puhalsimme yhteen hiileen, yhteishenki oli lämmin ja innostuksemme pilviä hipovaa. "Mitäs me Suomen parhaimmat ja samalla myös vaatimattomimmat", oli melkein tunnuslauseenamme. Heti yhdistyksen perustamisen jälkeen alkoi ilmestyä Spelarit-lehti. Sitä toimittivat Hilding Haaparinne ja Eeva-Liisa Honkanen.

Etelä-Vantaa ja Vantaan Seutu -lehdet uutisoivat uuden yhdistyksen perustamisesta E-L. Honkasen raportin mukaan seuraavasti: "Torstaina, 14. tammikuuta 1982, myöhään illalla, syttyi uusi tähti Vantaan yhdistystaivaalle. Tähti on vielä pieni ja himmeä, mutta se kasvaa ja kirkastuu, niin uskovat ne innokkaat kansantanssin sekä tanhu- ja pelimannimusiikin harrastajat, jotka perustivat Helsingin pitäjän tanhuujat ja spelarit ry -nimisen yhdistyksen. Perustetun yhdistyksen tärkeimmät toimintamuodot ovat kansantanssin sekä tanhu- ja pelimannimusiikin harjoittelu ja esittäminen. Toimintaan kuuluu myös kotiseutuhengen vaaliminen ja kansanperinteen harrastaminen. Yhdistyksen nimessä oleva Helsingin pitäjä viittaa Vantaan historiaan. Yhdistyksen jäsenillä on Helsingin pitäjän kansallispuku, joka on peräisin 1700-luvulta. Sana Spelarit yhdistyksen nimessä tarkoittaa sitä, että pelimannitoiminta on tasavertaisessa asemassa tanhuamisen kanssa..."

Näin me aloitimme 15 vuotta sitten. Paljon olemme sen jälkeen kokeneet ja monenlaista oppineet. Ilo on aina ollut toiminnassa päällimmäisenä. Paljosta olisimme jääneet paitsi, jos olisimme vain eläneet sitä tavallista elämää, loikoneet sohvan nurkassa ja katsoneet TV:tä. Nyt olemme saaneet tutustua moniin ihaniin ihmisiin, arvokkaisiin persoonallisuuksiin. Me olemme soittaneet ja tanssineet, esiintyneet ja matkustaneet. Meillä on ollut mahdollisuus ottaa käyttöön parhaat luovat kykymme.

(Esitetty Helsingin pitäjän tanhuujat ja Spelarit ry:n 15-vuotisjuhlassa 8.2.1997.)

Eeva-Liisa Honkanen

Polskan vuosi 1997

Kuten kaikki kansantanssia harrastavat tietävät, vietetään parhaillaan polskan vuotta. Ajattelin Matin yllytyksestä vähän valaista polskan taustoja tietämykseni mukaan.

Polska on lähtöisin Puolasta 1500-luvun lopulta. Siitä tuli suosittu Pohjois-Euroopassa. Aluksi polska oli kaksiosainen tanssi. Ensimmäinen osa oli hidas 2-jakoinen marssi ja sitten 3-jakoinen nopea loppu. Nykyisin vain 3-jakoinen.

Suomessa polskia on muistiinmerkitty 2000-3000. Polska on länsi-suomalainen ilmiö. Tyypillistä suomalaisille polskille on otteiden ja askelikkujen runsaus. Meillä on pari-, piiri- ja 4-hengen polskia pitäjien mukaan. Polskaa on laulettu erilaisilla tunteilla, rakastuneena ja vihaisena, siinä on ollut koko elämä. Polskalauluissa on kyläkohtaisia sanoja, lauluja on synnytetty paljon.

Polskaa on aluksi tanssittu häissä seremoniatanssina. Piirin keskellä yksi pari kerrallaan tai raharinkinä, pelimannirinkinä, koukkurinkinä, onnentoivotusrinkinä, akotus- ja ukotusrinkinä ym. Etelä-Pohjanmaalla on ollut joka kylällä oma erityisrinkinsä.

Kerron esimerkin vöyrilässistä häistä, jonka ohjelmaan kuului tanssivan jonon ulkona pistäytyminen. Tämä oli häitten jälkeisenä päivänä. Sekä naisten että miesten jäähyväisrinki aloitettiin kolmella viinasten tarjoiluun päättyvällä polskavaiheella. Sekä morsiamen että sulhasen oli sitten tanssittava ”rinkeihin” osallistuvat nuoret, jotka puolestaan nostivat pöydän kannelle asetetut nuorikot kattoon saakka. Päätteeksi kaikki tanssijat liittyivät ketjuksi, joka hurraten juoksi mäkien yli ja ahtaiden solien kautta.

Lapuaalla taas tanssittiin ”koukkurinkiä”. Tanssijoitten lantion liike oli erityisen näkyvä, samalla kun he heiluttivat käsiään voimakkaasti. Soittajan johdolla mentiin ”letkuttaen” (mutkitellen) ulos, jossa käytiin kujien kautta vaikkapa ”tunkion harjalla”.

Etelä-Pohjanmaan suomenkielisissä pitäjissä, joissa polskatanssilla tapahtuva rahankeräys oli aivan yleistä 1800-luvun jälkipuoliskolla, tanssittiin sekä pari- että piiripolskaan liittyvää ”ryyppööpolkskaa”. Tämä oli varsinaista tanssia seuraavaan rahankeräykseen ja tarjoiluun liittyvä ylimääräinen käynti tai ketjutanssin luonteinen vaihe. Soittajat virittivät kärkeästä ”ryyppypolskan” arvokkaille ja avokätisille tanssijoille.

Peräseinäjoella kerrotaan, että ”Taatissa” tanssi tapahtui pareittain ja

morsiamelle lahjoitetut rahat pantiin pöydällä olevalle lautaselle. "Hoijakassa" tanssi kävi sitävastoin rivipiirinä ja rahat sujutettiin morsiamen käteen.

Saarijärvellä tanssittiin myös "rahalla ringissä", jolloin piirissä oli esim. parisenkymmentä tanssijaa. Tavallista anteliaampi vieras saattoi kuitenkin tanssittaa morsianta yksinkin.

Vetelin "raharinkiä" tanssittiin sekä ensimmäisenä että toisena hääpäivänä, jolloin osanottajat maksoivat 25 pennistä markkaan tanssilta ja saivat viinaryyppyjä.

Ahvenanmaalla on suosittu kolmevaiheista polskaa, joka alkoi osallistuvien parien piiritanssilla hartioitten tasolle kohotetuin piiriottein. Toinen vaihe tanssittiin erillisinä pareina paikalla ja kolmas kaksoispareittain "ristikuviona".

1800-luvulla Pohjanmaalla olivat suosittu "lastenhäät". Tällaisissa häissä oli näkyvintä morsianta symbolisoiva, juhla-asuun puettu alaikäinen tyttö. Ns. "rahatanssi" oli tilaisuuksien tunnusomaisin ilonpidon muoto. Matkakuvaukselta 1873: "Wiimeksi sopinee tässä mainita n.k. pennihäät, joita kansa usein sunnuntai-iltaisain viettää. Joku köyhä 13 tai 14 vuotias palvelustyttö valitaan ja kukilla kruunataan morsiameksi. Johonkin taloon kutsutaan viuluniekka. Tästä hyppy alkaa ja jokainen, ken morsianta tanssittaa, lahjoittaa tuosta hänelle jonkun pennin. Sulhona on siis jokainen tanssittaja".

Jalasjärvellä ja Alavudella tanssittiin "lastenhäitä" vielä vuosina 1918-1920, jolloin maksaville tanssijoille tarjottiin kahvia, jopa viinaryyppyjäkin. Monilla muillakin Pohjanmaan alueilla on tanssittu "lastenhäitä" eri nimillä kuitenkin. Esim. Vielä Kruunupyssä 1870-1880 -luvuilla 8-13 vuotias mustaan pukuun, suureen kruunuun ja huntuun puettu tyttö toimi "morsiamena" tilaisuudessa, johon sekä täysikasvuiset että lapset olivat tervetulleita. Alavetelissä 10-14 vuotias "morsian" vetosi sielläkin läsnäolijoitten anteliaisuuteen, kun perinteinen polskatanssi oli kysymyksessä.

Saarijärvellä ja Viitasaarella sekä Kiuruvedellä tiedetään tanssittu "pennihäitä". Siinä ei ollut mitään yhteyttä oikeisiin häihin. Rahan keräystä suoritettiin siellä polskatanssin yhteydessä.

Kuten huomaatte polska on ollut tärkeä osa hääseremonioita. Sen merkitys on ollut jopa niin suuri, että varsinainen siirtyminen aviosäätyyn on tapahtunut silloin, kun morsian ja sulhanen tanssitettiin

tyttöjen ja poikien ringistä akkojen ja ukkojen ringiin. Papin amenella ei ollut suurtakaan merkitystä.

Polskahan on tullut meille Ruotsin kautta. Siispä katsaus Ruotsin puolelle. Siellä polska on varsinainen kansan tanssi. Hambo on eräänlainen polskan muunnos. Kaikenkaikkiaan Ruotsissa on muistiinmerkitty n. 20 000 polskaa. Ruotsissa polskaa tanssitaan sitoen, hidastellen, imun mukaan. Vanhimmat polskat tanssitaan paikallaan lattialla. Polskat ovat etupäässä paripolskia, vain muutama piiripolska löytyy muistiinmerkittynä. Tanssityyli poikkeaa suomalaisesta siten, että polska tanssitaan koko jalalla, polvet koukussa ja selkä köyryssä.

Norjassa taas joka tunturilaaksolla on oma polskansa. Ero on joustossa. Polskassa on kolme osaa, käännökset, paripyörintä ja erillään. Poika määrää, mitä tehdään. Parit voivat olla eri vaiheissa ja pituudella ei ole määrää. Tyypillistä norjalaisille on pehmeys, sulavuus ja joustavuus. Hyvät tanssijat käyttävät tyyliin kuuluvaa improvisointia ja variointia.

Lähteet: Kari Bergholm, Erkki Ala-Könni, Heikki Laitinen.

Muistiin merkitsi Sirpa Laakso.

ONNITTELUJA

Seuramme on saanut lisää miesvahvistuksia:

- * Maarit Vattulainen on saanut kolmannen pojan, joka sai nimekseen Vili Oskari.
- * Myös Tuija Pirttilahti on kasvattanut perhettään Niko-pojalla.
- * Veli-Matin toinen poika on nimeltään Eerik Veli Juhani.

* * * * *

Hannu Hukkanen saavuttaa ison pojan iän 24.2. täyttäessään 50 vuotta.

* * * * *

Arvo Hämäläinen on saanut itselleen tyttöparin mentyään naimisiin pärnulaisten Kerttu Osipovin kanssa.

PARHAINTA ONNEA!

MYYDÄÄN

Myytävänä tyttöjen Hämeen kansallispuku (hame, essu, paita), koko 120-130 cm. Tiedustelut: Anni Jokinen, puh. 566 3661.

Myydään kahdet vaaleat tanhukengät koot 36 ja 37 sekä yhdet mustat tanhukengät koko 36. Tiedustelut: Riitta, puh. 847 563.

OSTETAAN

Halutaan ostaa tyttöjen kansallispuku, koko 140 cm.
Jorma Manner, työpuh. 569 6607

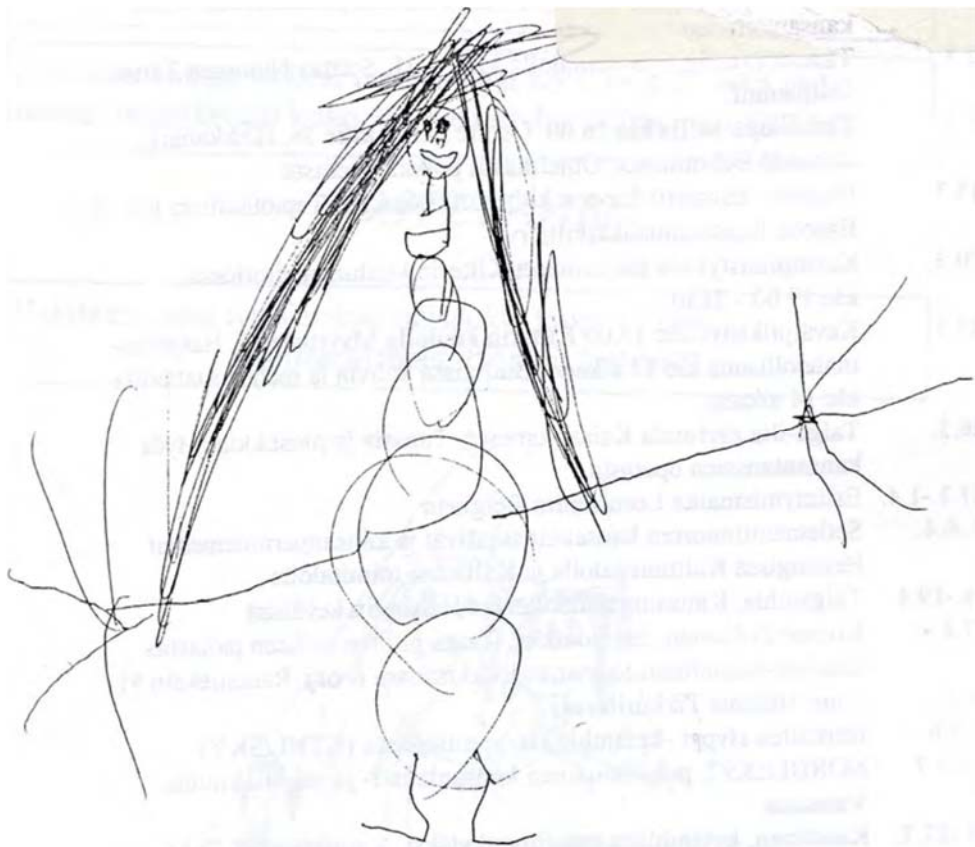
Behmiläisille uusi ohjaaja!

Raimo Behm on kertonut lopettavansa ohjaustyön ensi syksynä. Nyt ryhmälle etsitäänkin uutta ohjaajaa. Halukkaat ottakaa yhteys

Tapahtumakalenteri:

- 19.2., 19.3, 16.4, 14.5 Keskiviikkoisin
Susiraja-klubi, Semifinal, Urho Kekkosenkatu 6. Suomalaisen kansanmusiikin aateli esiintyy
- 26.2. Taiga-ilta ravintola Kaisaniemessä. Tanssia ja musiikkia. Myös kansantanssien opetusta.
- 2.3. Tanssit Lohjan Työväentalolla klo 16-21. Soittaa Nummen Tanhupelimannit.
- 8.3. Tanssitupa 36:lla klo 18.00. Osoite Leinikkitie 36, Hiekkaharju. Järjestää Behmiläiset. Ohjelmassa polkan opetusta.
- 15.3. Pilpatus- konsertti Espoon kulttuurikeskuksen Tapiolasalissa klo 19. Espoon kansanmusiikkikilta ry.
- 20.3. Kevätpilkistuksen harjoitukset Kilterin koulun auditoriossa klo 19.00 - 2130.
- 23.3. Kevätpilkistys klo 15.00 Kilterin koululla Myyrmäessä. Harjoitusmahdollisuus klo 13 alkaen. Buffetissa kahvia ja mehua saatavilla klo 14 alkaen.
- 26.3. Taiga-ilta ravintola Kaisaniemessä. Tanssia ja musiikkia. Myös kansantanssien opetusta
- 27.3.-1.4. Esiintymismatka Leeuweniin Belgiaan
- 4.-6.4. Setlementtinuorten kansantanssipäivät ja kansanperinnemessut Helsingissä Kulttuuritalolla ja Kalliolan toimitalolla
- 16.-19.4. Taigajuhla, Kansanmusiikkikeidas Helsingin keväässä.
- 17.4. Kimmo Pohjonen, harmonikka. Taiga-juhlien palkeen paljastus Sibelius-Akatemian Kamarimusiikkisalissa (Pohj. Rautatiekatu 9).
- 24.5. Suuri Huijaus Tikkurilassa.
- 6.-8.6. Härkätien Hyyt -kesäjuhla Hämeenlinnassa (KTNL/SKY)
- 8.-13.7. NORDLEK97, pohjoismainen kansantanssi- ja -musiikkijuhla Vaasassa
- 19.-27.7. Kaustinen, kyläjuhlista maailmankyläksi. Varaslähtö 18.7!

FSF	Finlands Svenska Folkdansring	p. 638 081
KN	Karjalainen Nuorisoliitto	p. 799 291
KNL	Kalevan Nuorten Liitto	p. 5840 6230
KTNL	Kansantanssinuorten Liitto	p. 441 803
SKaL	Suomen Kansanmusiikkiliitto	p. 873 1320
SKY	Suomalaisen Kansantanssin Ystävät	p. 441 803
SNL	Suomen Nuorisoseurojen Liitto	p. 5840 610
UNsL	Uudenmaan Nuorisoseurain Liitto	p. 507 4472
SETL	Setlementtinuorten Liitto	p. 701 4474

Julkaisija: Helsingin pitäjän tanhuujat ja spelarit ry
Tiedotustoimikunta
Kansikuva: Vilja Lankinen
Muu kuvitus: Enni Avoranta, 4 v